

عنوان: بررسی عملکرد پرستاران در مراقبت از زخم دهان بیماران سرطانی مبتلا به نوتروپنی بستری در بیمارستان شهید قاضی طباطبایی سال ۱۳۷۸

نام دانشجو: فریبرز روشنگر

رشته و مقطع تحصیلی: کارشناس ارشد پرستاری (داخلی و جراحی)

استاد راهنما: فریده عطار پارسایی

اساتید مشاور: دکتر ایرج اسودی، دکتر اصغر حمیدی

شماره پایان نامه: ۱۰۲

مقدمه: سرطان امروزه یکی از بزرگترین معضلات گریبانگیر جوامع بشری است که بدون توجه به حد و مرز خاص جغرافیایی و نژادی منجر به بروز مرگ و میر های بالا در اکثر کشورهای جهان می گردد طوری که حتی در کشورهای کاملاً پیشرفته نظیر ایالات متحده امریکا، دومین عامل مرگ و میر بیماران بعد از بیماریهای قلبی می باشد. کشور ما نیز از این معضل در امان نبوده و سالیانه سرطان جمع کثیری را به کام مرگ می فرستد. با این وجود درمانهای طبی متعددی برای سرطان اعمال می گردد که شاید یکی از مهمترین آنها شیمی درمانی می باشد. با توجه به اینکه شیمی درمانی تا حد قابل توجهی جلوی گسترش تومورهای بد خیم را در بدن فرد مبتلا به کانسر می گیرد. بالطبع عوارض ناخوشایندی نیز دنبال دارد که از آن جمله می توان به استوماتیت (زخم دهان) اشاره نمود. پیدایش این عوارض در بیمارانی که دنبال شیمی درمانی دچار تضعیف عملکرد مغز استخوان و کاهش عناصر دفاعی بدن و عوارض کشنده ای چون نوتروپنی، آگرانولوسیتوز و ترومبوسیتوپنی می گردند. زمینه بروز عفونتهای پیوژنیک شدید را فراهم آورده و منجر به بروز سپتی سمی و پنومونی های کشنده می گردد. با توجه به اینکه استوماتیت عارضه ای است که با مراقبتهای دقیق و مستمر از دهان بیماران قابل کنترل و حتی پیشگیری می باشد و کنترل و درمان آن جلوی افزایش هزینه های بستری شدن بیماران را می گیرد و پرستار نیز در این میان با بررسی های دقیق، مراقبت و آموزش مستمر به بیماران نقش مهمی را بر عهده دارند. پژوهشگر برآن شد تا با انجام پژوهشی نحوه عملکرد پرستاران را در مراقبت از زخم دهان بیماران سرطانی با عارضه نوتروپنی در این مرکز بررسی کند.

روش کار: این پژوهش یک مطالعه توصیفی بود. روش گردآوری دادها با استفاده از پرسشنامه بوده است در این پژوهش ۱۶ نفر از پرستاران بخش داخلی مرکز آموزشی و درمانی شهید قاضی طباطبایی تبریز شرکت داشتند که عملکرد مراقبت از دهان توسط ایشان در سه شیفت صبح و عصر و شب بر روی بیماران سرطانی که با تأیید پزشک انکولوژیست ابتلا به نوتروپنی در ایشان تأیید گردیده بود، جمعاً به تعداد ۱۱۲ بار بررسی گردید و چک لیست مذکور پر گردید.

نتایج: با توجه به اینکه مراقبت از دهان بیماران سرطانی جزء وظایف پرستاران بوده و باید نهایت کوشش و دقت لازم در انجام آن از طرف پرستاران، خصوصاً در بیماران فوق الذکر بعمل آوردند، متأسفانه اکثریت (۹۰/۱٪) پرستاران، از نظر مراقبت از زخم دهان در بیماران مذکور دارای عملکرد ضعیف مراقبتی بوده و از نظر استاندارد مراقبتی با توجه به راهنمای بررسی دهان در هر سه سطح بررسی اولیه دهان، مراقبت از دهان و آموزش به بیماران سرطانی در مورد نکات مراقبتی از دهان، در سطح ضعیفی عمل کرده اند که این خود منجر به عوارض و ضایعات جبران ناپذیری در بیماران و تحمیل هزینه های سنگین برای بیماران و بیمارستان می گردد. لذا با توجه به وضع مذکور، پژوهشگر توصیه می نماید که از لحاظ بالینی با ارائه آموزش به پرستاران و برقراری دوره های باز آموزی، تصحیح روند مدیریت پرستاری، برنامه ریزیهای دقیق، استفاده از کادر پرستاری مجرب و مکفی و افزایش امکانات درمانی و انجام پژوهش های کافی و مقایسه در سایر مراکز آموزشی درمانی، مشکل فوق الذکر مرتفع گردید.

واژه های کلیدی: عملکرد، مراقبت، زخم دهان، نوتروپنی.